

AFFINITATIS DECLARATIO.

EX JOAN. ANDR.

AFFINITAS secundum Canones, est personarum proximitas ex coitu proveniens, omni carens parentela. Et dicitur Affinitas quasi duorum ad unum finem unitas: eo quod duae cognationes diversae per Nuptias secundum Leges, vel per coitum secundum Canones copulantur: & alter ad alterius cognationis finem accedit, ut ff. de gradib. cognat. l. non facile, §. affines.

REGULA.

QUOTIESCUMQUE inter unam personarum, de quibus queritur, & conjugem alterius non est vel non fuit Consanguinitas intra quartum gradum inclusive, nulla est prohibitio: ut inter me & conjugem nepotis mei non potest esse matrimonium: quia nepos meus est mihi consanguineus intra quartum gradum.

ALIUD EXEMPLUM.

SOROR mea habuit maritum, ea mortua maritus ejus aliam accepit, quo defuncto, potero contrahere cum ejus relicta: quia inter me & illam relictam nulla est, nec fuit Consanguinitas.

JOAN. ANDR. c. an. 1347. Bonaonia.

AD Arborem Affinitatis & ejus materiam transeamus. Et primo videndum est quid sit Affinitas, & unde dicatur: & quomodo ipsius genera insurgant, & gradus computentur: deinde Arborem formemus. Ponemus postea quaedam notabilia, & quaedam quaestiones.

Affinitatis de finitio.

§. 1. Est autem Affinitas personarum proximitas ex coitu proveniens, omni carens parentela; hoc secundum Canones: sed secundum Leges est proximitas proveniens ex Nuptiis; & requiritur secundum Leges, quod legitima sint Nuptiae; non interdicta, ut contrahatur Affinitas, ff. de gradib. l. non facile, §. sciendum. Et dicitur Affinitas quasi duorum ad unum finem unitas: eo quod duae cognationes diversae per Nuptias secundum Leges, vel per coitum secundum Canones copulantur, & alter ad alterius cognationis finem accedit, ut in eod. l. §. affines.

Affinitas per coitum restitutum contrahitur.

§. 2. Sed quod per fornicarium coitum, & incestuosum secundum nos contrahatur Affinitas, patet, de eo qui cogn. consang. ux. sua, c. discretionem, §. eod. tit. c. pen. Sed consideratio Legis fuit circa hereditates & tutelae deferendas, & ne quis cogatur adversus affinem testimonium dicere, ff. de gradib. l. Jurisconsultus, in princ. §. ff. de testib. l. 3. §. 1. v. q. 2. §. item in criminali, vers. item Lex Julia. Sed Canon quoad matrimonia prohibenda consideravit unionem carnis, quae insurgit ex copula. Et est videre secundum hoc, quod concurrere potest attentantia Consanguinitatis & Affinitatis: ut si quis cognoscit Consanguineam suam, omnes consanguineae utriusque sunt utriusque affines. Scias autem quod Affinitas est perpetuum impedimentum, quod durat etiam mortua persona, quae mediante contrahitur, xxxv. q. 10. fratrenitas. Nec oritur Affinitas ex pollutione extraordinaria, quae fit extra clausura pudoris, xxxv. q. 3. extraordinaria: & adde quod ibi not.

§. 3. Et insurgit Affinitas ex coitu interdum cum publica honestate, interdum sine: & publica honestas interdum sine Affinitate, ut si cognosco uxorem vel fornicatam, hic impedimentum est publicae honestatis & affinitatis: si cognosco non fornicatam, hic Affinitas sola est: si sponsam nondum cognovi, ibi sola publica honestas. Hoc dico quia si mortua est uxor tua, & vis contrahere de dispensatione Ecclesiae cum consanguinea sua, & Ecclesia dispensat, quod possit contrahere cum illa, non obstante quod fit tibi affinis, tali gradu per dispensationem adhuc contrahere non poteris: quia licet sublatum sit impedimentum Affinitatis, non tamen sublatum est impedimentum publicae honestatis.

Debes ergo facere exprimi, quod possis cum tali contrahere, non obstante impedimento publicae honestatis pro eo, quod desponsasti consanguineam ejus in quarto gradu, & non obstante quod est tibi affinis in quarto, pro eo quod dictam desponsatam carnaliter cognovisti, & tunc matrimonium procedere poterit.

§. 4. Genus Affinitatis cognoscitur per hanc regulam, sed non gradus. Persona addita personae per carnis copulam mutat genus, sed non gradum. Isto modo, si sis, qui est mihi in secundo gradu Consanguinitatis, cognoscat mulierem; illa est mihi secundo gradu Affinitatis, & primo genere: si alius eam cognoscat, ille attinet mihi secundo genere Affinitatis, & secundo gradu: si ille aliam mulierem cognoscat; illa attinet mihi tertio genere Affinitatis, & secundo gradu. Sed quia solum primum genus hodie habet prohibitionem, & quia B. plene tradidit extra de consang. §. affines. c. non debet: hic circa hoc non insisto. Ergo si persona mihi consanguinea conjugat sibi aliam personam carnali copula; persona juncta, est mihi affinis primo genere affinitatis: si attinens mihi primo genere affinitatis, carnali copula se alteri commiscet; illa attinet mihi secundo genere: si affinis mihi secundo genere aliam cognoscat; illa est mihi tertio genere, sed eodem gradu. Est igitur videre de gradibus. Certum est, quod Affinitas non habet hodie prohibitionem nisi in primo genere, & in illo usque ad quartum gradum: licet Affinitas non habeat suam specialem computationem graduum: sed computantur gradus Affinitatis secundum gradus Consanguinitatis. Si ergo Consanguineus tuus cognoscat mulierem, si vis scire quoto gradu Affinitatis attinet tibi illa mulier; vide quoto gradu est tibi consanguineus tuus secundum regulas, quas tradidit in proxima Arbore; & quoto est tibi ille consanguineus, toto mulier est tibi affinis, & semper in primo genere.

Affinitatis genus per quam regulam cognoscitur.

Affinitatis gradus computantur sicut gradus Consanguinitatis.

Arboris Affinitatis formatio.

§. 5. Nunc formemus Arborem, & in medio Arboris sunt quatuor cellule, & in prima superiori ponitur primus gradus, in secunda secundus, in tertia tertius, in quarta quartus gradus. Et de his primo queritur, quare ponantur in medio fratris & fororis. Secundo, quare non exprimitur attentantiam, dicendo, primus gradus Affinitatis, & sic de singulis. Ad primum dic, hoc fuisse ut detur intelligi, quod Affinitas oritur ex Consanguinitate, & quod ab utroque sexu virili & femineo Affinitas contrahatur. Ad secundum dic, attentantiam non fuisse expressam: ut illa computatio graduum ad Consanguinitatem & Affinitatem referatur: unde foror & frater sunt in primo gradu Consanguinitatis, & frater & vir fororis sunt in primo gradu Affinitatis, & sic de aliis. Deinde a latere dextro dicte linea ponitur alia linea quatuor cellulas continens: in prima scribitur frater, in secunda fratris filius, in tertia fratris nepos, in quarta fratris pronepos. Ad dorsum hujus alia linea continens alias quatuor cellulas: in quarum prima scribitur uxor fratris olim relicta, in secunda uxor filii fratris, in tertia uxor nepotis fratris, in quarta uxor pronepotis fratris. A latere sinistro sunt aliae quatuor cellulae: quarum prima foror, secunda fororis filia, tertia fororis neptis, quarta fororis proneptis. Ad dorsum harum sunt aliae quatuor: prima vir fororis olim relicta, secunda vir filiae fororis, tertia vir neptis fororis, quarta vir proneptis fororis. Ponuntur etiam aliae duae cellule, una a latere dextro continens, relicta relictae fratris: a sinistris, relicta relicti fororis; quae secundum omnes ponuntur ad decorem, & ad demonstrandum genera Affinitatis, quae hodie prohibitionem non habent. Adhuc habes duas lineas retexas, quarum una oritur in cellula fratris, & terminatur in cellula viri fororis: in qua scribitur primum genus Affinitatis. Item alia linea reflexa, quae oritur in cellula fororis, & terminatur in cellula uxoris fratris, in qua idem scribitur.

Quaestio.

§. 6. Circa hoc quero, quare in cellula, uxor fratris, scribitur, olim relicta, quod non ponitur in aliis cellulis inferioribus ejusdem lineae? Et dic hoc factum fuisse propter cellulam, quae ponitur ad dorsum illius, quod dictus frater habuit uxorem, mortuam fratre uxore ab eo relicta contraxit cum alio viro, illa demum mortua, & relicta a relicta fratris vult contrahere cum forore, numquid potest? Olim non poterat, quia erat sibi in secundo genere, & primo gradu; hodie vero potest. Idem sit repetitum quoad cellulam viri fororis.

Regula magistralis gradus Affinitatis, & genus manifestum.

§. 7. Ad cognoscendum ergo gradus Affinitatis & genus tam per formam Arboris, quam ex prius dictis, tolle hanc solam regulam magistralam. Per carnalem copulam viri & mulieris inter consanguineos mulieris & virum, & inter consanguineos viri & mulierem contrahitur Affinitas primi generis, & ejusdem gradus cuius est Consanguinitas. Quare dicatur in regula per carnalem copulam viri & mulieris, & non viri & uxoris, collige ex his, quae in principio dixi. Inter consanguineos mulieris & virum, & consanguineos viri & mulierem, ideo dixi: quia inter virum & mulierem non contrahitur Affinitas, sed ipsi sunt Affinitatis causa. Item inter consanguineos viri & consanguineos mulieris nulla est Affinitas: unde duo fratres contrahunt cum duabus fororibus, pater & filius cum matre & filia. Sed est Affinitas inter consanguineos mulierem & ipsum virum, & consanguineos viri & ipsam mulierem, extra de consang. §. affines. quod super bis. Primi generis quare dixerim, etiam ex superioribus patet, & ejusdem gradus cuius est Consanguinitas. Vide hoc in Arbore: nam frater & foror sunt in primo gradu Consanguinitatis, maritus fororis est fratri in

QUI JUREJURANDO PROPINQUITATEM FIRMARE DEBEANT.

QUESTIO VI.

Nunc queritur, quibus accusantibus, vel testificantibus, consanguineorum conjunctio dirimenda sit. De his ita decrevit.

I. FABIANUS Papa. [forte c. an. 245. Roma.]

Consanguinei tantum, vel, si progenes desererit, antiqui & veraces propinquitatem in Synodo computent.

Consanguineos extraneorum nullus accuset, vel consanguinitatem in Synodo computet: sed propinqui, ad quorum notitiam pertinet, id est, pater, mater, frater, foror, patruus, avunculus, amita, matertera, & eorum procreatio. Si autem progenies tota defecerit; ab antiquioribus, & veracioribus, quibus eadem propinquitatis nota sit, Episcopus canonicè perquirat: & si inventa fuerit propinquitatis, separetur.

PITH. Consanguineos. Vide l. 2. Cod. Theod. ad Leg. Jul. de ad.

II. CELESTINI Papa Decretum Ecclesiae Florentinae missum. [forte an. 1143. Roma in Hetruriam.]

PALEA.

Videtur nobis, quod secunda, quam contra prohibitionem Ecclesiae duxit, non sit uxor, etiam si primam non haberet desponsatam. Nam quod contra interdicitum, & ordinem Ecclesiae factum est; tamquam inordinatum, ratum non haberi tam Divinae, quam Humanae legis proclamat auctoritas. Quia igitur ea, quam inordinate superduxit, prohibitionem renitente, uxor non est; cogendus est eam recipere, quam juravit, & desponsavit, & ex ea prolem genuit: ut juramenti religio non vilipendatur, & fides adinvicem promissa fervetur, & proles in cultu Dei nutriatur, & educetur, & alii exinde occasionem pejerandi, & alias decipiendi assumere non valeant.

GRATIAN. c. 1. Pars.

Sent. 4. dist. 41. Polyc. l. 6. tit. 4. Ansel. l. 10. c. 61. Burch. l. 7. c. 21. Ivo, p. 9. c. 57. Pann. l. 7. c. 84.

al. peccandi.

ff. de testib. l. testis idoneus.

al. admittuntur.

§. 1. Quod autem parentes, fratres, & cognati utriusque sexus in testificationem Suorum ad matrimonium conjugendum, vel dirimendum admittantur, tam antiqua consuetudine, quam Legibus approbatur. Ideo enim maxima parentes, & si defuerint parentes, proximiores admittuntur, quoniam uniusquique suam Genealogiam scire laborat. Qui enim melius recipi debent, quam illi, qui melius sciunt, & quorum est interesse, ita ut, si non interfuerint, & consentium non adhibuerint, secundum Leges nullum fiat matrimonium? §. 2. Quod verò legitur [pater non recipitur in causa filii, nec filius in causa fratris] in criminalibus causis, & contractibus verum est: in matrimonio vero conjugendo, & disjungendo, ex ipsius conjugii prerogativa, & quia favorabilis res est, congrue recipiuntur. §. 3. CORN. ROM. Hae Paleae deest in perlisque vetustis exemplaribus. Habetur extra, qui matrimonium accus. poss. c. 3. ex Clemente III. aliis Celestino, Florentino Episcopo, aliis Ecclesiae Florentinae: indeque, & ex aliquot manuscriptis est emendata, verbis aliquot & additis, & sublati.

III. Item URBANUS Papa Richardo f. al. Cyriaco. Genuensi Episcopo. [c. an. 1092. Roma in Liguria.]

Qui jurejurando propinquitatem firmare debeant.

Notificamus tibi, ut postquam tres, aut duo ex propinquitatibus jam defunctae uxoris ejus, qui accusatur, vel vivae, hanc propinquitatem jurejurando firmaverint, vel tres, aut duo ex antiquioribus Genuensibus, quibus haec propinquitatis nota est, qui bonae fame, & veracis testimonii sint, remoto amore, timore, pretio, & omni malo studio, supradicto modo consanguinitatem firmaverint; sine omni mora conjugia dissolvantur. Quod si propinqui, aut extranei verbis tantum propinquitatem testantur, & juramento probare vel noluerint, vel nequiverint; conjugium nullatenus dissolvatur: sed competens eis poenitentia propter infamiam, vel peccati maculam (si forte in hac re contraxerint aliquam) injungatur.

PITH. Richardo. V. C. Cyriaco Genuensi.

IV. Item ex CONCILIO Urbani Papae habito in Apuleia. [an. 1093. Troia.]

Sua confessioni relinquuntur, quorum incestum nullus jurejurando affirmat.

In codice perveniens, ex Eugenio II.

Si duo, vel tres viri consanguinitatem jurejurando firmaverint, vel ipsimet forte confessi fuerint; conjugia dissolvantur. Si vero neutrum contigerit; Episcopi eos per Baptismum, per fidem, per iudicium Christi in vera obedientia obtestentur, quatenus palam faciant, utrum se (sicut est fama) consanguineos recognoscant: si negaverint, sibi ipsi relinquendi sunt: ita tamen, ut si alius in conscientia habeant, se a liminibus Ecclesiae, à corpore & sanguine Domini, à fidelium communione noverint segregatos, atque infames effectos, donec ab incestu facinore desistant. Si se

Affinitas per notabilia declaratur.

Affinitatis prohibitio inter Ascendentes & Descendentes est perpetua.

Consanguinei & Affines quo jure prohibentur conjugii.